Infomoment Nieuw Gents cultuurproject op de Arsenaalsite

📍 Locatie

De Arsenaalsite, een grootschalige, leegstaande NMBS-herstelplaats in de 20-eeuwse rand van Gent, ligt in **Gentbrugge** aan de Brusselsesteenweg. De volledige oppervlakte van de site bedraagt bijna 13 hectare.

❓ Hoe kwam deze samenwerking tot stand?

De site wordt in afwachting van verkoop **tijdelijk ingevuld** door Gentse projectontwikkelaar Revive samen met verschillende partners (een sportclub, een kombuchabrouwerij, een bedrijf in tweedehandse bouwmaterialen, ...). Een van die partners is een verzameling van **cultuurorganisaties uit Gent**: Handelsbeurs, Voo?uit, NTGent, CAMPO, Minard, Ultima Thule, LOD, Democrazy, en NUCLEO. Samen tekenden zij met Revive een intentieverklaring over de tijdelijke invulling van enkele gebouwen op de Arsenaalsite. Na die intentieverklaring werden er drie werkgroepen opgericht, aangevuld met denkkrachten vanuit nog meer Gentse cultuurpartners, die de oefening maakten hoe een culturele, tijdelijke invulling eruit zou kunnen zien: een wergkroep infrastructuur, een werkgroep financiën en een werkgroep artistieke invulling.

📎 Conceptnota

Om goed voorbereid en met gedegen en gedragen voorstellen vanuit de sector aan tafel gaan met Revive en Stad Gent, kwam er vanuit de werkgroep artistieke invulling een conceptnota tot stand waarin werd nagedacht hoe Arsenaal een antwoord kan bieden op de roep om nieuwe, bijkomende ruimtes in Gent te vrijwaren voor kunst en cultuur. De conceptnota is schatplichtig aan een voorstudie die Robert Monchen van In de ruimte vzw al in 2019 maakte over de site.

Het doel is een permanente verankering van kunst en cultuur op deze belangrijke plek binnen de stedelijke omgeving; een eerste, pragmatische stap is het vrijwaren van een zone voor cultuur binnen de mogelijkheid van een tijdelijke invulling.

Door middel van **open en gerichte calls** zullen kleine en grotere spelers uitgenodigd worden om de ruimte benutten voor ontwikkeling (ateliers, repetities, workshops, opnames, ...) en presentatie (toonmomenten, voorstellingen, concerten, tentoonstellingen, ...), voor korte en langere termijn. Zowel inhoudelijk-artistiek als organisatorisch willen de partners zich verhouden tot het topic van duurzame stadsontwikkeling, samen met de buurt en de andere tijdelijke gebruikers van Arsenaal. Nieuwe, genereuze samenwerkingsmodellen over de kunstdisciplines heen en gemengde activiteiten op de site zullen leiden tot een aantrekkelijk, kwaliteitsvol en laagdrempelig programma.

In de conceptnota wordt rekening gehouden met het feit dat het uitgewerkte operationele kader ook van toepassing moet zijn in andere constellaties en bruikbaar wanneer we in de toekomst met andere partners in zee zouden gaan.

De komende weken en maanden zullen de plannen voor deze locaties concreet in een co-creatietraject met alle betrokkenen en de buurt worden uitgewerkt.

Waarom is de Arsenaalsite een belangrijk project?

Het wordt voor kunstenaars en kunstenorganisaties steeds moeilijker om betaalbare, bruikbare en voldoende vrije ruimte te vinden om te werken en dat werk te presenteren, lezen we in de Landschapstekening Kunsten Gent 2021 (p.42).

De culturele aanwezigheid op de Arsenaalsite kan een antwoord bieden aan een nijpend ruimtegebrek waar kunstenaars in veel steden in Vlaanderen en daarbuiten tegen aan kijken. De site kan gebruikt worden als:
• Ruimte voor gedeeld gebruik in functie van ontwikkeling en presentatie.
• Ruimte voor gedeeld gebruik in functie van experiment, onderzoek en atelierwerking.
• Ruimte voor uitwisseling en kruisbestuiving tussen Gentse culturele spelers in samenwerking met andere (tijdelijke) gebruikers van de site, de buurtbewoners en het Gents Kunstenoverleg (GKO).

We zijn ons bewust van de grotere maatschappelijk context waarin de problematiek van de Arsenaal-site besloten ligt. We onderkennen de mechanismen van het instrumentaliseren van kunstenaars en cultuur, het proces van gentrificatie, de speculatiezucht, de nood aan trage stadsontwikkeling en een adequaat woonbeleid, de behoefte aan duurzame en sociaal innovatieve praktijken, een leefbare stad en publieke ruimte.

Het fenomeen van verdringing, gentrificatie en winstoptimalisatie kan op meerdere manieren een halt toegeroepen worden. Dit kan door op de barricaden te staan, de publieke opinie te bespelen, of politieke actie te ondernemen.
Met onze actie spelen we niet naïef mee in ontwikkelingen die onafwendbaar zijn. Integendeel. We zetten een doelbewuste, strategische stap om de Arsenaal-site de best mogelijke bestemming te geven. Het aandeel van cultuur binnen de mix van vele noodzakelijke maatschappelijke functies moet gerealiseerd worden.

Praktisch - waar staan we nu?

De werkgroep Infrastructuur en de werkgroep Financiën onderzoeken momenteel de haalbaarheid van verschillende plannen. Er zijn nog veel onzekerheden:
- Wordt Revive de definitieve eigenaar of niet? Dit zal binnenkort duidelijk worden, en heeft veel impact op bepaalde investeringen en op langeretermijnvisie .
- Welke gebouwen precies? We hebben nu enkele ramingen gemaakt voor het poortgebouw, Hal 8 en Hal 5. Er zijn ook nog andere opties die onderzocht worden.
- Welke kosten zijn (haalbaar) voor ons, en welke kosten zijn voor de projectontwikkelaar? Of voor het consortium van alle partners?

Er werd ook een werkgroep communicatie opgericht, en we gebruiken de kanalen van het GKO om te communiceren.

De volgende stappen zijn o.a. verdere gesprekken met Revive, afbakening van de specifieke gebouwen, infrastructurele en financiële plannen opstellen, locaties veilig maken, vergunningen aanvragen, open calls opstellen en lanceren, etc. etc.

Vanaf januari 2022 zouden in theorie de eerste activiteiten van de tijdelijke invulling kunnen plaatsvinden.